

Luonnonsuojelualan rauhoitusmääräyksistä poikkeaminen

1 Asia

Furuvikin luonnonsuojelualan (YSA204210) ja Anklarängsbuktenin luonnonsuojelualan (YSA204523) rauhoitusmääräyksistä poikkeaminen kurttureusun torjumiseksi Hangossa.

2 Hakija

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri

3 Vireilletulo

18.2.2026

4 Hakemus

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin hallinnoima konsortiohanke Länsi-Uudenmaan luontohelmet 2025 hakee jatkotoimintalupaa Hangossa sijaitsevan hankekohteen Furuvik avoimen rantaympäristön kunnostukseen (vieraslajin kurttureusu torjunta). Hankekohte sijaitsee Furuvikin luonnonsuojelualueella (YSA204210) ja Anklarängsbuktenin luonnonsuojelualueella (YSA204523). Jatkolupaa haetaan hankkeen toiminnalliselle jatkoajalle 30.11.2026 asti.

Kohteella jatketaan hoitotoimia, joita Länsi-Uudenmaan luontohelmet -hanke on toteuttanut vuosina 2024–2025. Uudenmaan ELY-keskus oli myöntänyt toiminnalle poikkeuslupan päätöksillä UUDELY/3199/2024 ja UUDELY/273/2025.

Hankekohteen tausta

Furuvikin lähialuekokonaisuus on maisemallisesti arvokasta luonnontilaista merenrantaa ja kasvipeitteisiä dyynejä. Alueella on monenlaisia rannikoiden luontotyyppisiä. Monet näistä luontotyypeistä ovat maassamme harvinaisia tai uhanalaisia, kuten erittäin uhanalaiset Itämeren hiekkarannat, vaarantuneet liikkuvat rantavehnydyynit sekä harmaat (stabiilit) ja metsäiset dyynit.

Varsinainen hoitoalue on Råuddenista itään levittyvä ja etelään avautuva hiekkaranta-alue, jolla ei ole virallista uimarantastatusta. Hoitoalueesta suurin osa sijaitsee yksityisellä kiinteistöllä, Furuvik 78-403-1-15, ja pieni osa hoitoalueesta on Hangon kaupungin puolella, Furumalm 78-403-1-14. Yksityisen kiinteistön ranta-alueella on runsaasti kurttureusukasvustoa noin 2500 m² ja Hangon kaupungin kiinteistöllä noin 40 m².

Kunnostuskohteena (2024–2026) oleva ranta-alue sijoittuu kaavassa kokonaan yksityiselle luonnonsuojelualueelle ja kuuluu valtakunnalliseen rantojensuojeluohjelmaan sekä Natura 2000 -verkostoon.

Toimenpiteiden toteutus ja vastuut

Kyseessä on kolme kasvukautta kestävä kurturuusujen torjuntakohde, jonka konkreettisimmat hoitotoimet painottuvat vuodelle 2024 ja jälkityöt 2025–2026.

Hankekaudella 2024 on toteutettu seuraavat toimenpiteet: Kenttäkauden aikana kohteen hoitoalueeksi tarkentui noin 0,2 ha, josta peittoalaa on 0,07 ha, koneellista kaivuualaa 0,004 ha ja jälkihoitoalaa 0,13 ha eli näivetettävää ja lapiokaivuulla suoritettavaa kurturuusujen torjunta-alaa. Kurturuusukasvuston raivaus-, kaivuu- ja peittotyöt toteutettiin toukokuussa 2024. Peittopressuina käytettiin Suomi-pressuja (620 g/m²). Peitteiden saumojen päälle sijoitettiin kivipainot. Hankkeen luonnonhoitajat kävivät kohteella kesä-syyskuussa kerran viikossa (ma-to, klo 8–16) tarkastamassa peitteiden paikallaan pysyvyyden ja samalla poistivat hoitoalueelta kurturuusua käsin näivettämällä tai lapiokaivuulla.

Hankekaudella 2025 luonnonhoitoryhmä jatkoi hoitoalueen kurturuusujen torjuntaa käsin (näivetyks ja lapiokaivuu). Kohteella käytiin myös viikoittain. Keväällä peitteiden kunto tarkastettiin ja tarvittavat korjaustoimenpiteet suoritettiin.

Kaudella 2026 jatketaan hoitoalueelta kurturuusujen poistamista jälkihoidolla eli näivettämällä ja lapiokaivuulla. Kauden päätteeksi kestopeatteet poistetaan alueelta. Jos hankerahoitus tyrehtyy vuoteen 2026, niin yksityisen kiinteistön omistajaa tullaan ohjeistamaan, miten kurturuusujen torjuntaa kannattaa hoitaa jatkossa.

Hoitotoimien tavoite

Toiminnallisena tavoitteena on kohteen hoitoalueelta poistaa kurturuusut kokonaan näivettämällä ja kaivamalla (koneellinen/lapiokaivuu) sekä tukahduttamalla peittämismenetelmällä. Tavoitetilana on estää kurturuusujen leviäminen, säilyttää ja palauttaa avoimen luontaisen hiekkarannan paahdelajisto.

5 Säännökset ja määräykset, joita hakemus koskee

Furuvin luonnonsuojelualue (YSA204210) on perustettu 9.9.2008 Uudenmaan ympäristökeskuksen päätöksellä LUO 614. Rauhoitusmääräysten mukaan alueella on kielletty muun muassa

- maa-aineksien tai kaivoskivennäisten ottaminen ja maa- ja kallioperän vahingoittaminen ja muuttaminen; sekä
- sienien, puiden, pensaiden tai muiden kasvien ja niiden osien ottaminen tai vahingoittaminen lukuun ottamatta marjoja ja hyötysieniä.

Anklarängsbuktens naturskyddsområde (YSA204523) on perustettu 19.12.2008 Uudenmaan ympäristökeskuksen päätöksellä LUO 978. Rauhoitusmääräysten mukaan alueella on kielletty muun muassa

- vesien perkaaminen ja patoaminen sekä kaikenlainen muu maa- ja kallioperän vahingoittaminen ja maa-ainesten ottaminen; sekä
- sienien, pensaiden, puiden ja muiden kasvien ja kasvinosien ottaminen ja vahingoittaminen.

Lupa- ja valvontavirasto voi luonnonsuojelulain 54 §:n (802/2025) 1 momentin mukaan myöntää luvan poiketa luonnonsuojelualuetta koskevista rauhoitusmääräyksistä, jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen hoidon, käytön tai olemassa olevien yhdyskuntateknisten rakenteiden tai niihin liittyvien laitteiden kunnostamisen tai tutkimuksen kannalta.

Luonnonsuojelulain 34 §:n nojalla Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää.

6 Lupa- ja valvontaviraston päätös

Lupa- ja valvontavirasto myöntää luvan poiketa Furuvin luonnonsuojelun alueen (YSA204210) ja Anklarängsbuktenin luonnonsuojelun alueen (YSA204523) rauhoitusmääräyksistä hakemuksen mukaisesti seuraavin ehdoin:

1. Lupa on voimassa vuosina 30.11.2026 saakka.
2. Juuripaakuista tulee ravistella pois maa-aines, jotta siinä mahdollisesti oleva alkuperäislajiston siemenpankki säilyy alueella.
3. Mikäli poistettava kasvusto sisältää kurturuusun siemeniä, tulee jäte säkittää ja toimittaa asianmukaisesti tuhottavaksi.
4. Kurturuusun juuret tulee kerätä alueelta mahdollisimman tarkkaan, ja toimittaa asianmukaisesti tuhottavaksi.
5. Alueelta poistetut vieraslajikasvit tulee hävittää asianmukaisesti siten, etteivät ne pääse leviämään ympäristöön.
6. Kaivuutyöt suoritetaan puiden juuria vahingoittamatta.
7. Torjuntatoimia tehtäessä ei saa häiritä alueen eläimistöä eikä vahingoittaa alueen luontaista kasvillisuutta.
8. Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta maanomistajiin.
9. Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat ovat tietoisia tämän luvan sisällöstä.
10. Luvan mukaisia toimenpiteitä tehtäessä tämä lupa on pidettävä mukana (esim. puhelimesta) ja pyydettyä esitettävä.
11. Luvan käytöstä tulee raportoida Lupa- ja valvontavirastolle (kirjaamo@lvv.fi) 31.12.2026 mennessä. Raportin tulee sisältää tiedot siitä, milloin torjuntatöitä tehtiin ja arvio torjuntatöiden vaikutuksesta alueen eläimistöön ja luontaiseen kasvillisuuteen. Raportissa tulee mainita asian diaarinumero LVV-U/60914/2026.

7 Perustelut

Lupa- ja valvontavirasto katsoo, ettei Furuvin luonnonsuojelun alueella ja Anklarängsbuktenin luonnonsuojelun alueella toteuttava kurturuusun torjunta vaaranna alueen perustamistarkoitusta lupaehtojen mukaisesti toteutettuna. Kurturuusu (*Rosa rugosa*) on Suomessa kansallisesti haitalliseksi säädetty vieraslaji. Vieraskasvilajeja koskee vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetun lain (1709/2015, vieraslajilaki) 3 §:n mukainen ympäristöön päästämisen kieltö. Luonnonsuojelun alueella esiintyvät vieraslajikasvit uhkaavat alueen alkuperäistä lajistoa. Suojelun alueet on

perustettu rantaluontotyyppien sekä uhanalaisen ja harvinaisen lajiston suojelemiseksi. Kurtturuusu on haitallinen vieraslaji, joka laajalle levinneenä syrjäyttää hiekkarannan alkuperäisen kasvilajiston. Tästä aiheutuu haittaa alkuperäisen kasvilajiston lisäksi myös kasveilla eläville ja ruokaileville hyönteisille.

Vieraslajilain 4 §:n 1 momentin nojalla kiinteistön omistajan on huolehdittava kohtuullisista toimenpiteistä kiinteistöllä esiintyvän unionin luetteloon kuuluvan tai kansallisesti merkityksellisen haitallisen vieraslajin hävittämiseksi tai sen leviämisen rajoittamiseksi, jos haitallisen vieraslajin esiintymästä tai sen leviämisestä voi aiheutua merkittävää vahinkoa esimerkiksi luonnon monimuotoisuudelle. Näin ollen poikkeaminen luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksistä on tarpeen alueen hoidon kannalta, jotta kurtturuusu voidaan hävittää ja niiden leviämistä rajoittaa alueen alkuperäisten lajiston palautumiseksi suojelualueilla.

Suojelualueet kuuluvat Natura 2000 -verkoston kohteeseen: Tammisaaren ja Hangon saariston ja Pohjanpitäjänlahden merensuojelualue (FI0100005). Lupa- ja valvontavirasto katsoo, etteivät hakemuksen mukaiset toimenpiteet lupaehtojen mukaisesti toteutettuina merkittävästi heikennä Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden suojelun perusteena olevia luonnonarvoja. Näin ollen luonnonsuojelulain 35 §:n mukainen Natura-arviointi ei ole tarpeen.

8 Päätöksen täytäntöönpano

Tämä päätös on oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 122 §:n mukaisesti pantava välittömästi täytäntöön mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakuviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Lupa myönnetään vieraslajin torjuntaan, jonka voidaan katsoa edistävän yleistä etua. Torjuntatoimenpiteiden onnistuminen hakemuksen mukaisesti edellyttää luvan välitöntä täytäntöönpanoa. Päätöksen täytäntöönpanoa ei näin ollen voida yleisen edun vuoksi lykätä.

9 Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 34 §, 35 §, 54 §, 121 §

Laki vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta (1709/2015) 3 §, 4 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

10 Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

11 Käsittelymaksu

Maksutta. Maksu määräytyy valtioneuvoston Lupa- ja valvontaviraston maksuista vuodelle 2026 antaman asetuksen (1177/2025) mukaisesti. Asetuksen mukaan hoitotoimiin myönnettävät poikkeukset ja luvat ovat maksuttomia.

12 Päätöksestä tiedottaminen

Päätös

Lupa- ja valvontavirasto julkaisee päätöksen luonnonsuojelulain 121 §:n mukaisesti internetsivuillaan.

sähköpostitse:
hakija

Tiedoksi

sähköpostitse:
Ympäristöministeriö
Maa- ja metsätalousministeriö
Uudenmaan elinvoimakeskus
Hangon kaupunki
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry
Tapiola Kanta-Häme - Uusimaa ry

kirjeitse:
[REDACTED]

13 Asian käsittelijät

Asian on esitellyt lakimies Wilma Poutanen ja ratkaissut ylitarkastaja Salli Uljas. Päätös on hyväksytty sähköisesti. Merkintä hyväksynnästä on päätöksen viimeisellä sivulla.

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihe: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/60914/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/60914/2026 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Poutanen Wilma 28.04.2026 12:27

Ratkaisija Uljas Salli 28.04.2026 12:27